

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ
Տնօրեն՝ *Տեղեկ* Ա. Բալյան
<<02> նկատմամբ 2022 թ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Կոտայքի մարզի Չարենցավանի « Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս
Վազգեն Ա-ի անվան N3 հիմնական դպրոց » ՊՈԱԿ

IV «Գ» դասարան

դասղեկի ազգանունը, անունը, հայրանունը

Արևիկ Վաչագանի Արսենյան

<< 2022-2023 >> ուսումնական տարի

Քաղվածք

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (կրճատումով)

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, ըստ կրթական մակարդակների շրջանավարտների ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, սովորողների գնահատման համակարգը:

V. ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

15. Միջնակարգ կրթության բովանդակային բաղադրիչները որոշակիացվում են ըստ ուսումնական բնագավառների և հանրակրթական դպրոցի աստիճանների՝ հաշվի առնելով սովորողների զարգացման ֆիզիոլոգիական, հոգեբանական և ազգային առանձնահատկությունները:

2. Կարողություններ և հմտություններ Այս բաղադրիչով սրված կարողություններին և հմտություններին ամբողջությունը սովորողին հնարավորություն է ընձեռում գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, հարստացնել ճանաչողական գործունեության սեփական փորձը, զարգացնել տրամաբանական, հաղորդակցական, համագործակցային, ինքնուրույն գործունեության և ստեղծագործական ունակությունները, նպաստում է նրա սոցիալականացմանը:

Չափորոշիչներում առանձնակի կարևորվում են ճանաչողության հետևյալ մեթոդները՝ վերլուծում, մասնավորում, համադրում, վերացարկում, անդրադարձում, մակածում (ինդուկցիա), արտածում (դեդուկցիա), ընդհանրացում, կանխատեսում:

1) ճանաչողական, տրամաբանական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է՝ սովորողին ծանոթացնել ճանաչողության մեթոդներին և ձևավորել դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ու հմտություններ, այդ թվում՝

ա. գիտելիքներ ձեռք բերել՝ զգայության, ընկալման և մտապատկերման միջոցով,

բ. վերլուծել՝ քննարկման, մեկնաբանման, տարանջատման,

համեմատության, խմբավորման միջոցով,

գ. մտահանգումներ անել՝ ամբողջացման, հակադրման, բնութագրման, հիմնավորման, ամփոփման, կշռադատման միջոցով,

դ. ընդհանրացնել և համադրել՝ վերացարկման, գնահատման, արժևորման, փաստարկման, ապացուցման, կանխատեսման, ծրագրման միջոցով,

ե. հիմնախնդիրը դիտարկել տարբեր տեսանկյուններից, ուսումնասիրել դրա լուծման հնարավոր եղանակները և գտնել լուծումներ,

զ. երևույթների նկատմամբ դրսևորել առողջհետաքրքրություն և քննադատական մոտեցում,

է. վերլուծել իրավիճակը և կատարել եզրակացություններ,

ը. ինքնուրույն որոշումներ ընդունել և հիմնավորել,

թ. նպատակներ դնել, մշակել դրանց հասնելու ուղիներ և ծրագրել սեփական գործը:

2) հաղորդակցական կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. լսել, ընկալել և համարժեք վերաբերմունք դրսևորել,

բ. բանավիճել, բանավոր և գրավոր տրամաբանված խոսք կառուցել,

գ. ըստ նշանակության և տեղին օգտագործել սովորած տերմինները (եզրերը), հասկացությունները և արտահայտությունները,

դ. հասկանալ և ճիշտ օգտագործել հաղորդակցման ոչ խոսքային միջոցները,

ե. օգտվել ժամանակակից հաղորդակցման տեխնիկական միջոցներից և այլն:

3) համագործակցային կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել և դրանց համար պատասխանատվություն կրել,

բ. սովորել և սովորեցնել,

գ. դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսևորել առողջ մրցակցություն,

դ. սեփական շահը գիտակցելով՝ ճանաչել և ընդունել ուրիշների շահերը,

ե. բախումնային իրավիճակներում հավասարակշռված պահվածք դրսևորել,

զ. ուսման ընթացքում և աշխատանքային հարաբերություններում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները,

է. զերծ մնալ բարոյական չափանիշներին հակասող նախապաշարումներից, կանխակալ մոտեցումներից,

ը. իրավիճակները դիտարկել և մեկնաբանել այլոց տեսանկյունից և այլն:

4) ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչը նպատակ ունի զարգացնելու սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երևակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները,

բ. դրսևորել ստեղծագործական երևակայություն,

գ. երևակայել, խորհել և ենթադրություններ անել ապագայի մասին,

դ. ընկալել և ընդունել նյութական և հոգևոր նոր արժեքները:

5) ինքնուրույն գործունեության կարողություններ և հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

ա. անաչառ գնահատել սեփական ուժերն ու կարողությունները և ըստ այդմ ծավալել ուսումնական, աշխատանքային գործունեություն,

բ. գիտակցել սեփական գործի կարևորությունը, դրա նկատմամբ պատասխանատվություն և պարտաճանաչություն դրսևորել,

գ. ճիշտ տնօրինել ժամանակը, մշակել և պահպանել աշխատանքի և հանգստի ժամակարգ (ռեժիմ), վերահսկել սեփական վարքը,

դ. խնամել սեփական մարմինը, դրսևորել այն մարզելու կամք,

ե. զբաղվել ինքնադաստիարակությամբ և ինքնակրթությամբ,

զ. կողմնորոշվել տարբեր իրավիճակներում, գնահատել սեփական քայլերը և դրանց հետևանքները:

3. Արժեքային համակարգ

Մույն բաղադրիչով նախատեսված համակարգն արտահայտվում է սովորողի համապատասխան գործողությունների, վերաբերմունքի և վարքի միջոցով:

1) Այս բաղադրիչի նպատակն է ձևավորել անձ և քաղաքացի, որը պետք է՝

ա. գիտակցի սեփական մշակույթի՝ լեզվի, պատմության, արվեստի, ավանդույթների, ազգային այլ արժեքների կարևորությունն ու նշանակությունը և լինի դրանց կրողը,

բ. հարգի Հայաստանի պետական խորհրդանիշները, լինի հայրենասեր, կարևորի ազգային հիմնախնդիրների լուծման գործում իր մասնակցության անհրաժեշտությունը,

գ. գիտակցի, որ գիտությունը, արդիական տեխնոլոգիաները, կրթությունը մեծագույն արժեքներ են ժամանակակից աշխարհում,

դ. գիտակցի, որ իր համար կարևորագույն արժեքներ են գիտելիքները, աշխատանքային հմտությունները, մասնագիտական վարպետությունը,

ե. կարևորի բարոյական չափանիշները և քրիստոնեական ու համամարդկային արժեքները, լինի ազնիվ, գթասիրտ, արդարամիտ, օրինապահ, բարեկիրթ,

զ. կարևորի գեղագիտական արժեքները, գնահատի գեղեցիկը, բարին և ճշմարիտը,

է. գիտակցի իր տեղն ու դերն ընտանիքում և հասարակության մեջ. լինի նախաձեռնող, դրսևորի արժանավայել պահվածք,

ը. գիտակցի ծնողների, տարիքով մեծերի և փոքրերի, ընկերների և համայնքի նկատմամբ հարգանքի դրսևորման կարևորությունը,

թ. հարգի մարդու իրավունքներն ու հիմնարար ազատությունները, լինի մարդասեր, հանդուրժող, քաղաքակիրթ վերաբերմունք դրսևորի ուրիշ ժողովուրդների ներկայացուցիչների և նրանց մշակույթների հանդեպ,

ժ. անաչառորեն գնահատի իր ուժերն ու կարողությունները՝ բացառելով սեփական անձի թերագնահատումը կամ գերագնահատումը,

Ժա. դրսևորի աշխատասիրություն, հնարամտություն, նպատակադրվածություն, արժևորի ու գնահատի սեփական և այլոց աշխատանքը,

Ժբ. մշտապես հոգ տանի իր առողջության մասին, կարևորի մարմնակրթության դերը, հետևողական լինի առողջ ապրելակերպի և անվտանգ կենսագործունեության կանոնների կիրառման գործում:

ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն>>, պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (կրճատումով)

42. Դասարանի ղեկավարը (դասղեկը)

- ա) դաստիարակչական աշխատանք է կատարում՝ իր դասարանի սովորողների շրջանում՝ սերտորեն համագործակցելով մյուս ուսուցիչների հետ,
  - բ) ապահովում է սովորողների նկատմամբ հաստատության և ընտանիքի մանկավարժական պահանջների միասնականությունը.
  - գ) անհրաժեշտության դեպքում սովորողների համար կազմակերպում է ուսումնական օգնություն,
  - դ) իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործառնությունը, հաստատության տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին
  - ե) կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ, հետևում տնային հանձնարարությունների կատարմանը, ուսման և հանգստի կազմակերպմանը,
  - զ) հաստատության մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում վարքի կանոնները կոպտորեն խախտած սովորողի հարցը.
  - է) արգելվում է սովորողների, ուսուցիչների և ծնողների այն նախաձեռնությունները, որոնք կարող են սովորողի առողջության, կյանքի համար վտանգ պարունակել կամ խաթարել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը:
71. Հաստատության մանկավարժական աշխատողները պարտավոր են ապահովել կրթական ծրագրերի կատարումը, հանրակրթական պետական չափորոշիչներով որոշվող ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը սովորողների կողմից:

73. Սովորողն իրավունք ունի՝

- ա) անվճար ստանալու տարրական ընդհանուր, հիմնական ընդհանուր և միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն,
  - բ) անկախ բնակության վայրից սահմանված կարգով ընտրելու հաստատությունը և ուսուցման
  - գ) անվճար օգտվելու հաստատության առանձին ծառայություններից.
  - դ) հաստատությունում յուրացնելու լրացուցիչ վճարովի կրթական ծրագրեր.
  - ե) ազատ արտահայտելու սեփական հայացքներն ու համոզմունքները
  - զ) առանց հիմնական կրթություն ստանալու՝ 16 տարին լրանալուց հետո, ծնողների (որդեգրողների կամ հոգաբարձուի) համաձայնությամբ, թողնելու ուսումը:
74. Հաստատությանն արգելվում է, առանց ծնողների և սովորողների համաձայնության, սովորողներին ընդգրկել այնպիսի աշխատանքներում, որոնք նախատեսված չեն հանրակրթական ծրագրերով և սույն կանոնադրությամբ:
75. Արգելվում է սովորողների նկատմամբ հոգեկան և ֆիզիկական բռնության գործադրումը:
76. Սովորողը պարտավոր է բարեխղճորեն սովորել, խնամքով վերաբերվել հաստատության գույքին, հարգել հաստատության սովորողների և աշխատողների իրավունքներն ու արժանապատվությունը, պահպանել հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները:
77. Հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները կոպտորեն խախտելու համար սովորողը նախարարության սահմանած կարգով կարող է հեռացվել հաստատությունից:
78. Ծնողն իրավունք ունի պաշտպանելու երեխայի օրինական շահերն ու իրավունքները, մասնակցելու հաստատության կառավարմանը:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ	2-3
ԿՐԹԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	4-9
ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ	10-11
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ ԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ,	
ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻՆ	12
ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ,	
ԳԵՂԱՐՎԵՍԱԿԱՆ, ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ և ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ	13
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԹԵՄԱՏԻԿԱՆ	14
ԴԱՍՂԵԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴԺՎԱՐ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՎՈՂ,	
ՍՈՑԻԱԼԱՊԵՍ ԱՆԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՎԻՃԱԿՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ, ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	15
ԴԱՍՂԵԿԻ ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ	16
ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ, ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	17
ԱՇԽԱՏԱՆՔ ԾՆՈՂԿՈՄԻՏԵԻ ՀԵՏ	18
ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ	19
ՆՇՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	20

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	Աշակերտի Ազգանուն, անուն, հայրանուն	Դպրոց ընդունման տարեթիվը, հրաման թիվ	Աշակեր- տական շարժի համարը	Ծննդյան թիվ	Մոլորակ	Միջոց	Մարտ	Միկրոսպ	Մշմթ
1	Աբրահամյան Նարեկ Սերգեյ	02.09.2019 N168	6986	2013	09	14	ար	27	125
2	Ասատրյան Սերգեյ Հայկ	02.09.2019 N168	6987	2013	11	15	ար	37	136
3	Ասրյան Նարեկ Գագիկ	02.09.2019 N168	6988	2013	04	19	ար	23	119
4	Ավետիսյան Արեգ Գարիկի	31.08.2022 N 95	7378	2013	10	26	ար	32	141
5	Արշակյան Վարդան Գոռ	02.09.2019 N168	6989	2012	11	10	ար	31	129
6	Բաբախանյան Լիլիա Կամո	02.09.2019 N168	6990	2013	09	09	իգ	33	131
7	Բարեղամյան Արթուր Մամիկոն	02.09.2019 N168	6991	2013	10	15	ար	45	134
8	Գզողյան Թագուհի Դավիթ	02.09.2019 N168	6992	2013	09	19	իգ	25	128
9	Գրիգորյան Արտակ Սամվել	02.09.2019 N168	6993	2013	04	28	ար	28	136
10	Գևորգյան Արման Կարեն	02.09.2019 N168	6994	2013	03	26	ար	25	129
11	Դանիելյան Արեն Վարդան	02.09.2019 N168	6995	2013	12	28	ար	27	127
12	Եղիազարյան Անուշ Սոս	02.09.2019 N168	6996	2012	04	14	իգ	37	140
13	Զարգարյան Նարե Գևորգ	02.09.2019 N168	6997	2013	09	11	իգ	27	124
14	Թորոսյան Արման Արայիկ	02.09.2019 N168	6998	2013	02	25	ար	48	140
15	Խաչատրյան Էդգար Արկադի	02.09.2019 N168	6999	2013	05	26	ար	42	133
16	Խաչատրյան Էմմա Վահրամի	28.03.2022 N22	7360	2012	12	01	իգ	32	136
17	Խաչատրյան Սարգիս Գուրգեն	02.09.2019 N168	7000	2013	07	01	ար	29	131
18	Խաչատուրյան Էլլա Արթուր	02.09.2019 N168	7001	2013	12	25	իգ	32	133
19	Կարախանյան Արամ Գոռ	02.09.2019 N168	6940	2013	04	07	ար	55	128
20	Հովհաննիսյան Նանա Ռենվիկ	02.09.2019 N168	7003	2013	02	12	իգ	26	127
21	Հովսեփյան Արամայիս Ռոման	02.09.2019 N168	7004	2013	04	06	ար	27	130
22	Մարտիրոսյան Մոնա Ալեքսանդր	02.09.2019 N168	7006	2013	05	03	իգ	26	124
23	Միրզոյան Էլինա Վաղինակ	02.09.2019 N168	7007	2013	06	01	իգ	32	134
24	Նադրայան Դավիթ Ալբերտ	02.09.2019 N168	7008	2013	02	11	ար	26	112
25	Չուլյան Սերոբ Մանուկ	02.09.2019 N168	7009	2013	08	23	ար	35	141
26	Պետրոսյան Դավիթ Ադվան	02.09.2019 N168	7010	2013	10	01	ար	27	131
27	Պետրոսյան Նոննա Արտեմ	02.09.2019 N168	7011	2013	04	29	իգ	22	130
28	Պողոսյան Միլենա Դավիթ	02.09.2019 N168	7012	2013	11	11	իգ	23	125
29	Սահակյան Արևիկ Ալիկ	02.09.2019 N168	7013	2013	02	24	իգ	36	138
30	Սարգսյան Նարեկ Կարեն	02.09.2019 N168	7014	2013	09	14	ար	22	111
31	Սևոյան Նարեկ Նորիկ	02.09.2019 N168	7017	2013	10	24	ար	44	144
32	Վարդանյան Սոնա Սևակ	02.09.2019 N168	7018	2013	09	16	իգ	26	132
33	Օհանյան Հայկ Նվեր	02.09.2019 N168	7019	2013	01	11	ար	29	134

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

համար	հասցեն	Հեռախոսի համարը	Ծնողի (խնամակալի) աշխատանքի վայրը կամ զբաղմունքը	Ընտանիքի սոցիալական վիճակը	դիմելու թիվը
1	7-1-10	093651365	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
2	5-12-8	077264848	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
3	3-38-40	093986867	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
4	1-1-5	094859878	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
5	3-13-15	098015399	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
6	7-16-31	094074345	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
7	3-3-15	077605283	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
8	3-13-12	077301079	Փամբակի Հիմնական Դպրոց, ուսուցչուհի	Ապահով	Կատարված է
9	3-2-2	094727125	Եղիշե Չարենցի հուշասրահ	Ապահով	Կատարված է
10	7-7-19	094190192	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
11	Ֆանտան, 2-րդ փողոց, տուն 20	077904686	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
12	3-12-14	093743776	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
13	8-22-30	094851510	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
14	3-41-9	077680204	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
15	7-8-1	093908323	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
16	2-9-30	077124078	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
17	4-10-13	093898061	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
18	3-5-13	077636613	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
19	2-10-35	041177754	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
20	3-34-17	094543724	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
21	3-3-17	093478058	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
22	3-10-5	077204647	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
23	33-12-10	077380909	„Գառզուի,, անվան արվեստի դպրոց, օպերատոր	Ապահով	
24	3-37-35	055967011	Չի աշխատում	Անապահով	Կատարված է
25	1-9-5	094748565	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
26	6-25-19	093031650	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
27	6-10-22	094484864	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
28	7-12-32	077906710	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
29	8-12-32	098909034	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
30	3-38-34	055839722	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
31	7-13-17	098141182	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է
32	3-10-22	098201959	Չարենցավանի N1 ավագ դպրոց, ուսուցչուհի	Ապահով	Կատարված է
33	2-10-9	077 03 77 08	Չի աշխատում	Ապահով	Կատարված է

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ (դասարանի ընդհանուր բնութագիրը).

Դասարանում սովորում է 33 աշակերտ, որից 13 աղջիկ, 20 տղա: Ընդհանուր առմամբ աշակերտներն ունեն լավ ընդունակություններ: Դասարանում ձևավորված է խումբ, առակա է ջերմ, ընկերասեր մթնոլորտ: Բոլոր աշակերտները համախմբված են: Երեխաները հաճախում են դպրոց ճիշտ ժամանակին և ցուցաբերում են ակտիվություն: Դասարանում կան առանձնահատուկ մոտեցում պահանջող աշակերտներ:

2. Ուսումնա-դաստիարակչական նախատեսվող աշխատանքները ուստարվա ընթացքում.

Ուսումնադաստիարակչական նպատակով պետք է սահմանել սովորողների հաճախումների , առաջադիմության և վարքի ընթացիկ վերահսկողություն, համագործակցել ծնողների հետ երեխաների կրթության կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության հարցերում:

Ստեղծել դասարանական ամուր կոլեկտիվ, աշակերտներին տալ հայեցի դաստիարակություն, նրանց մեջ արթնացնել ազգային արժանապատվություն, և հպարտություն, դաստիարակության հիմքում դնել հիմնական հանրակրթական դպրոցի շրջանավարտի նկարագրի պահանջները: Շաբաթը մեկ անգամ անցկացնել դասղեկի ժամ և այն ծառայեցնել երեխաների դաստիարակման և կոլեկտիվ ձևավորման նպատակին:

3. ՀԱՅԵՅԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հոգևոր դաստիարակություն.

Այս նպատակով կազմակերպել Էքսկուրսիա դեպի մոտակա հոգևոր մշակույթային կենտրոններ; Աշակերտների մոտ սերմանել սեր և հարգանք քրիստոնեության նկատմամբ: Նույն նպատակով կատարել պատմական ակնարկ, որը կնպաստի հոգևոր դաստիարակության ձևավորմանը:

Գեղագիտական դաստիարակություն.

Ֆիլմերի միջոցով ցուցադրել և բացատրել , թե գեղեցիկը ինչ դեր ունի ներկայիս կյանքում: Բացի այդ լսել աշակերտների կարծիքը այդ նյութի վերաբերյալ: Կյանքից բերել օրինակներ և ձևավորել գեղագիտական ճաշակ:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն.

Հայրենասիրության կրթության վերաբերյալ կազմակերպել քննարկուներ : Նշել մի շարք ֆիդայիների անուններ, և ձևավորել բնավորության այն գծերը, որտեղ ակներև է հայրենասիրությունը: Կազմակերպել այցելություններ տարբեր հուշարձաններ:

Ֆիզիկական դաստիարակություն.

Բացատրել և պահանջել , որ աշակերտները հետևեն իրենց ֆիզպատրաստվածությանը: Անցկացնել միջդասարանական մրցումներ: Կազմակերպել քննարկումներ՝ ուղղված աշակերտների անձնական հիգիենայի , առողջ ապրելակերպի կազմակերպման հարցերին:

Աշխատանքային դաստիարակություն.

Աշակերտի մոտ ձևավորել սեր դեպի աշխատանքը, աշխատավոր մարդը: Տալ աշակերտին այն գաղափարը , որ կարողանա գոյատևել ներկայիս դժվար պայմաններում: Աշակերտների հետ կազմակերպել մերձդպրոցական տարածքի մաքրում:

Բնապահպանական դաստիարակություն.

Պետք է կազմակերպել էքսկուրսիաներ դեպի բնության գիրկ և այդ ընթացքում քննարկել բնապահպանական խնդիրները, որոնք առկա են իրենց շրջապատում և աշակերտներին հանձնարարել հավաքել տեղեկություններ էկոլոգիական խնդիրների մասին:

Դպրոց ընտանիք կապը.

Ամիսը մեկ անգամ հրավիրել ծնողական ժողով: Ամուր հիմքի վրա դնել աշակերտ-ծնող-դպրոց-ուսուցիչ կապը: Ծնողների համար կարդալ մանկավարժական թեմաններով զեկույցներ: Դասարաններում ստեղծել ծնող խորհուրդ:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱԸԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ուսումնական շաբաթներ	Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների բովանդակությունը	Կատարման ժամկետը	կատարողներ
I շաբաթ	ա) Աշխատանքային պլանի կազմում բ) Դասարանական անկյան ձևավորում գ) Դ/Ժ զրույց՝ Գիտելիքը մեր կյանքում դ) Ծնողական ժողովի անցկացում ե) ԱՈԻՊ-ի կազմում:	01.09 09.09	Դասվար, աշակերտներ մանկավարժի օգն.
II շաբաթ	ա) Աշակերտներին ներկայացնել դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնները բ) Դասարանի սանիտարահիգիենիկ վիճակի պահպանում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Իմ առօրյան» դ) Դասարանի սոցիալապես անապահով, ԿԱՊԿՈԻ, դժվար դաստիարակվող և ծնողազուրկ աշակերտների ցուցակի կազմում:	12.09 16.09	Դասվար, աշակերտներ, ծնողներ մանկավարժի օգն.
III շաբաթ	ա) Անվտանգ երթևեկություն անկյան պատրաստում: բ) Օգնել աշակերտների արտադասարանական խմբակներում ընդգրկվելուն գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Անկախություն և կարգապահություն» դ) Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ : ե) Մասնակցել «Անկախության ճանապարհին կորցրինք» ՀՀ անկախությանը 31 ամյակին նվիրված հանդիսավոր տողանին:	19.09 23.09	Դասվար, աշակերտներ ՄԿԱ-ի գծով տնօրենի տեղ.
IV շաբաթ	ա) Մեր ազգային հերոսները ֆիլմի դիտում բ) Անհատական աշխատանք առանձնահատուկ ուշադրության կարիք ունեցող աշակերտների հետ: գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Հայոց անմահ հերոսները» դ) «Ոգեկոչման աղոթք և մոմավառություն» ե) Անցկացնել դասդեկի դասալսում:	26.09 30.10	Դասվար, աշակերտներ ՄԿԱ-ի գծով տնօրենի տեղ.
V շաբաթ	ա) Դասարանում հերթապահության կազմակերպում բ) գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Գրադրանն ամենամեծ գանձն է» դ) Շնորհալի աշակերտների ցուցակի կազմում	03.10 07.10	Դասվար, աշակերտներ

<p>VI շաբաթ</p>	<p>ա) Դժվար դաստիարակվող աշակերտների հաշվառում</p> <p>բ) Դասագրքերով, գրենական պիտույքներով ապահովվածության ստուգում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ուսուցիչների դերը իմ կյանքում», բացիկների պատրաստում</p> <p>դ) Սեմինար-քննարկում «Կրտսեր դպրոցի տարիքային յուրօրինակությունները»</p>	<p>10.10 14.10</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ</p> <p>հոգեբան</p>
<p>VII շաբաթ</p>	<p>ա) Տեսաֆիլմի դիտում „Անվտանգ երթևեկություն,,</p> <p>բ) Կլոր սեղան խորհուրդներ <<Պատերազմական իրավիճակներում հոգետրավմաների մասին>>:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Բարությունը կփրկի աշխարհը»</p> <p>դ) Ծնողական ժողովի անցկացում</p> <p>ե) Էքսկուրսիայի կազմակերպում</p>	<p>17.10 21.10</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ, ծնողներ</p>
<p>VIII շաբաթ</p>	<p>ա) Դասագրքերի և գրենական պիտույքների վիճակի ստեղծում:</p> <p>բ) Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Խնամքով օգտագործենք դասագրքերը»</p> <p>դ) Անցկացնել դասղեկի դասալսում:</p>	<p>31.10 04.11</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ, ծնողներ</p>
<p>IX շաբաթ</p>	<p>ա) Սեմինար-քննարկում «Հույզերի կառավարում» թեմայով:</p> <p>բ) Համագործակցություն դասավանդող ուսուցիչների հետ:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Բարեկիրթ շփում և հաղորդակցում»</p>	<p>07.11 11.11</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ</p>
<p>X շաբաթ</p>	<p>ա) Անհատական աշխատանք դժվար դաստիարակվող, առանձնահատուկ կարիք ունեցող, ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների ծնողների հետ:</p> <p>բ) Գրենական պիտույքներով ապահովվածության ստուգում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Լավ ընկերը»</p>	<p>14.11 18.11</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ, մանկավարժի օգն.</p>
<p>XI շաբաթ</p>	<p>ա) Մեր ազգային հերոսները «Տիգրան Մեծ, Վարդան Մամիկոնյան» ֆիլմի դիտում</p> <p>բ) «Արագ, ուժեղ համարձակ» սպորտլանդիայի մասնակցություն</p>	<p>21.11 25.11</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ, ֆիզկուլտուրայի</p>

	զ) Դ/Ժ զրույց՝ «Մեր հերոսները»		ուսուցիչներ
XII շաբաթ	ա) Դասարանական անկյան թարմացում բ) «Միշտ քո կողքին» Միջոցառում նվիրված հատուկ կարիքներ ունեցող մարդկանց իրավունքների պաշտպանության միջազգային օր զ) Դ/Ժ զրույց՝ «Լինենք կարեկցող» դ) Անցկացնել դասղեկի դասալսում:	28.11 02.12	Դասվար, աշակերտներ մանկավարժի օգնական
XIII շաբաթ	ա) Ուսուցողական խաղ «Ճանապարհային նշաններ» բ) Աշխատանք անհարգելի բացակայող աշակերտների ծնողների հետ: զ) Դ/Ժ զրույց՝ «Բնական աղետներ. ինչպես պաշտպանվել»	05.12 10.12	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ
XIV շաբաթ	ա) Դասասենյակի պատրաստումը Նոր տարվան բ) Ամանորյա բացիկների պատրաստում զ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ամանորյա երազանք» դ) «Կրտսեր դպրոցականի շփումը հասակակիցների և մեծահասակների հետ» սեմինար-քննարկում ծնողների հետ:	12.12 16.12	Դասվար, աշակերտներ հոգեբան
XV շաբաթ	ա) Մասնակցություն ամանորյա միջոցառումներին բ) Առաջադիմության գնահատում: զ) Ծնողական ժողովի անկացում: դ) Դ/Ժ զրույց՝ «Նամակ Ձմեռ պապին»	19.12 23.12	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ
II կիսամյակ			
XVI շաբաթ	ա) Զրույց դասարանի ակտիվի հետ բ) Դասագրքերի, գրենական պիտույքների ստուգում զ) Դ/Ժ զրույց՝ «Աշխատասիրությունը հաջողության առաջին պայմանն է»	09.01 13.01	Դասվար, աշակերտներ
XVII շաբաթ	ա) Այցելություն դժվար դաստիարակվող աշակերտների ընտանիքներին: բ) Դասագրքերի վերանորոգում զ) Դ/Ժ զրույց՝ «Իմ անվանակից հայտնիները» դ) Անցկացնել դասղեկի դասալսում:	16.01 20.01	Դասվար, աշակերտներ

XVIII շաբաթ	<p>ա) Մասնակցել Հայոց բանակին նվիրված համադպրոցական միջոցառումներին</p> <p>բ) Աշխատանքային տետրերի ստուգում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Սովորել հանուն հայրենիքի հզորացման»</p>	23.01 27.01	ՄԿԱ-ի զծ. տնօրենի տեղ. Դասվար, աշակերտներ
XIX շաբաթ	<p>ա) Հարստացնել դասարանական անկյունը</p> <p>բ) Հետևել աշակերտների սանիտարահիգիենիկ վիճակին</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Աշակերտների զբաղվածությունը»</p>	30.01 03.02	Դասվար, աշակերտներ
XX շաբաթ	<p>ա) Սեմինար-քննարկում «Ներառական կրթության կազմակերպման ռազմավարություն»</p> <p>բ) Ընթերցանության մրցույթ</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Գրքի դերը մեր կյանքում»</p>	06.02 10.02	Դասվար, մանկ. օգն. ծնողներ աշակերտներ
XXI շաբաթ	<p>ա) «Կանաչ, վիթխարի ընկուզենու տակ» միջոցառում</p> <p>բ) Ցուցահանդես «Թումանյանն ու իր հեքիաթի հերոսները»</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Մեր Թումանյանը»:</p>	13.02 17.02	Դասվար, աշակերտներ
XXII շաբաթ	<p>ա) Զրույց նվիրված աշխատանքի, արհեստին:</p> <p>բ) Սեմինար-քննարկում «Ինչ է պատիժը. Կիրառման եղանակները»:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ճանանչենք մեր հայրենիքը» հետազոտական աշխատանք:</p>	20.02 24.02	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ
XXIII շաբաթ	<p>ա) Աշխատանքային տետրերի ստուգում:</p> <p>բ) Քաղաքացիական պաշտպանության օր:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Մեր վարքը օդային տազնապի կամ այլ դժվար իրավիճակների ժամանակ»:</p>	27.02 03.03	Դասվար, աշակերտներ
XXIV շաբաթ	<p>ա) Կանանց տոնին նվիրված միջոցառումներ:</p> <p>բ) Տոնական բացիկների պատրաստում:</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Տոնը շնորհավոր սիրելի մայրիկ»:</p>	06.03 10.03	Դասվար, աշակերտներ
XXV շաբաթ	<p>ա) Այցելություն որևէ գրողի տուն-թանգարան</p> <p>բ) Ծնողական ժողովի անցկացում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Պաշտպանել բնությունը նշանակում</p>	13.03 17.03	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ

	է պաշտպանել հայրենիքը>>:		
XXVI շաբաթ	ա) Սեմինար-քննարկում ԿԱՊԿՈՒ աշակերտների ծնողների հետ բ) Այցելություն Եղ. Չարենցի տուն-թանգարան գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Միասնությունը ուժ է»	20.03 24.03	Դասվար, մանկ. օգն, աշակերտներ ծնողներ
XXVII շաբաթ	ա) Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում բ) Կլոր-սեղան «Վերաբերմունքը՝ որպես խոչընդոտ» գ) Դ/Ժ զրույց՝ Ինչպես վարվել աղբի հետ	03.04 07.04	Դասվար, մանկ. օգն,
XXVIII շաբաթ	ա) Մեր ճպրոցական տարածքի մաքրում: Ծառատունկ բ) Մենք տոնում ենք քրիստոնեական տոներ գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ամենաբարի գործը ծառ տնկելն է»	10.04 14.04	Դասվար, աշակերտներ ՄԿԱ-ի զծ. տնօրենի տեղ.
XXIX շաբաթ	ա) Անհատական աշխատանք դժվար դաստիարակվող աշակերտների հետ բ) Շախմատի մրցաշար գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Վատ սովորություններ»	17.04 21.04	Դասվար, աշակերտներ
XXX շաբաթ	ա) Այցելություն Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր բ) Դասարանական անկյան թարմացում գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Խաղաղությունը ժպիտից է սկսվում»	24.04 28.04	Դասվար, աշակերտներ ծնողներ
XXXI շաբաթ	ա) Դասասենյակի հիմնավոր մաքրում բ) Այցելություն որևէ գրողի տուն-թանգարան գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Աշխատավորի օր»	01.05 05.05	Դասվար, աշակերտներ
XXXII շաբաթ	ա) Դասագրքերը նախապատրաստել դպրոցի գրադարանին հանձնելուն բ) Կլոր-սեղան կրտսեր դպրոցականների ծնողների հետ «Խրախուսանք» թեմայով գ) Դ/Ժ զրույց՝ «Ինչ է ընկերությունն ու բարեկամությունը» դ) Անցկացնել դասղեկի դասալսում:	08.05 12.05	Դասվար, աշակերտներ ՄԿԱ-ի զծ. տնօրենի տեղ.

XXXIII շաբաթ	<p>ա) « Լինենք իրազեկ, պահպանենք օգոնային շերտը» ֆիլմի դիտում</p> <p>բ) Դասագրքերի վերանորոգում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ « Պահպանենք և սիրենք մեր մոլորակը»»</p>	<p>15.05</p> <p>19.05</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ ծնողներ</p>
XXXIV շաբաթ	<p>ա) Աշակերտների տարեկան առաջադիմության ամփոփում</p> <p>բ) Ծնողական ժողովի անցկացում</p> <p>գ) Դ/Ժ զրույց՝ « Գեղեցիկը մեր կյանքում»»</p> <p>դ) Էքսկուրսիայի կազմակերպման հետ կապված հարցերի քննարկում</p>	<p>22.05</p> <p>26.05</p>	<p>Դասվար, աշակերտներ ծնողներ</p>

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐԿԵՍՏԱԿԱՆ,
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻՆ

համար	Նախասիրական-առարկայական խմբակ	Գեղարվեստական Երաժշտական խմբակներ	Մարզական խմբակներ	Այլ խմբակներ
1	Աբրահամյան Նարեկ Սերգեյ			
2	Ասատրյան Սերգեյ Հայկ		Ֆուտբոլ	
3	Ասրյան Նարեկ Գագիկ			
4	Ավետիսյան Արեգ Գարիկի			
5	Արշակյան Վարդան Գոռ			
6	Բաբախանյան Լիլիա Կամո	Պար		
7	Բարեղամյան Արթուր Մամիկոն			
8	Գգոդյան Թագուհի Դավիթ	Դաշնամուր		
9	Գրիգորյան Արտակ Սամվել			
10	Գևորգյան Արման Կարեն		Կարատե	
11	Դանիելյան Արեն Վարդան			
12	Եղիազարյան Անուշ Սոս	Պար, նկարչություն		
13	Զարգարյան Նարե Գևորգ	Պար		
14	Թորոսյան Արման Արայիկ		Կարատե	
15	Խաչատրյան Էդգար Արկադի			
16	Խաչատրյան Էմմա Վահրամ			
17	Խաչատրյան Մարգիս Գուրգեն			
18	Խաչատուրյան Էլլա Արթուր			
19	Կարախանյան Արամ Գոռ	Շվի		
20	Հովհաննիսյան Նանա Ռենվիկ	Պար		
21	Հովսեփյան Արամայիս Ռոման	Պար		
22	Մարտիրոսյան Մոնա Ալեքսանդր	Պար		
23	Միրզոյան Էլինա Վադինակ	Պար , երգ		
24	Նաղդալյան Դավիթ Ալբերտ			
25	Չուլյան Սերոբ Մանուկ	Դուդուկ		
26	Պետրոսյան Դավիթ Ադվան		Կարատե	
27	Պետրոսյան Նոննա Արտեմ			
28	Պողոսյան Միլենա Դավիթ			
29	Սահակյան Արևիկ Ալիկ	Կիթառ		
30	Մարգարյան Նարեկ Կարեն			
31	Սևոյան Նարեկ Նորիկ			
32	Վարդանյան Մոնա Սևակ	Պար		
33	Օհանյան Հայկ Նվեր			

ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ ՈՒՍՏԱՐՎԱ ԱՎԱՐՏԻՆ

(ուստարվա ընթացքում կատարած աշխատանքների համառոտ ամփոփում և վերլուծություն)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

Հոդված 11. Կրթության բովանդակությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները

1. Կրթության բովանդակությունը հասարակության հոգևոր, տնտեսական և սոցիալական առաջընթացի հիմնական գործոններից մեկն է և նպատակաուղղված է երիտասարդ սերնդի դաստիարակմանը, պատշաճ վարքի և վարվելակերպի ձևավորմանը, անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման, նրանց ինքնորոշման և ինքնադրսևորման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և զարգացմանը, իրավական պետության ստեղծմանն ու կատարելագործմանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱԾՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

4. Հիմնական ընդհանուր կրթությունը պարտադիր է, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

5. Միջնակարգ կրթություն պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

6. Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է 12-ամյա միջնակարգ կրթություն:

ՀՈՂՎԱԾ 5. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՍԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հանրակրթությունը նպատակաուղղված է սովորողի մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական զարգացմանը, նրա անձի որպես ապագա քաղաքացու ձևավորմանը, ինքնուրույն կյանքի, մասնագիտական կողմնորոշման և մասնագիտական կրթության նախապատրաստմանը:

2. Հանրակրթության բնագավառում պետությունը երաշխավորում է հետևյալ սկզբունքների ապահովումը.

1) հանրակրթական մարդասիրական բնույթը, ազգային և համամարդկային արժեքների, մարդու կյանքի ու առողջության, անհատի ազատ և համակողմանի զարգացման առաջնայնությունը, քաղաքացիական գիտակցության կարևորումը անհատի և նրա իրավունքների ու ազատությունների նկատմամբ հարգանքը, արժանապատվությունը, հայրենասիրությունը, աշխատասիրությունը, պատասխանատվությունը, հանդուրժողականությունը, բնապահպանական աշխարհայացքի ձևավորումը.

3) հանրակրթության բնագավառում ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների ապահովումը.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ ԵՐԵՒՍՅՈՒՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ (կրճատումով)

ՀՈՂՎԱԾ 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունք:

Երեխայի հայացքները, համոզմունքները և կարծիքը ենթակա են նրա տարիքին և հասունությանը համապատասխան պատշաճ ուշադրության:

Յուրաքանչյուր երեխա իրավունք ունի ազատորեն արտահայտելու իր կարծիքը, որոնելու, ստանալու և հաղորդելու գաղափարներ ու տեղեկատվություն հարողակցության ցանկացած միջոցով: Երեխայի տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը կարող է սահմանափակվել օրենքով:

Դավանանքի ազատության և համոզմունքների արտահայտման իրավունքը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական կամ հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, երեխայի առողջության, բարոյական նկարագրի կամ այլ անձանց հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության համար:

Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

ՀՈՂՎԱԾ 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կրթություն ստանալու և ուսումնական հաստատություն ընտրելու իրավունք: Պետական համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի անհատականության դրսևորման, տաղանդի,

Կրթության բովանդակությունն ապահովում է՝

1) սովորողների աշխարհաձանաչման ձևավորումը գիտելիքների և կրթական ծրագրերի ժամանակակից մակարդակին (աստիճանին) համապատասխան.

2) սովորողների կողմից ազգային և համամարդկային մշակութային արժեքների յուրացումը.

3) հասարակության կատարելագործումը և ազգի զարգացման նոր մակարդակ ապահովող ժամանակակից անհատի ու քաղաքացու ձևավորումը.

4) հասարակության մտավոր ներուժի և աշխատուժի վերարտադրությունն ու զարգացումը:

4) ուսումնական հաստատություններում ստեղծագործական աշխատանքի խթանումը, սովորողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, գիտելիքների ինքնուրույն ձեռքբերման և կիրառման, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, օգտագործման ունակությունների զարգացման առաջնայնությունը:

ՀՈՂՎԱԾ 20. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ: Դրանք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

2. Սովորողն իրավունք ունի՝

1) ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.

2) ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.

3) անվճար օգուտելու ուսումնական հաստատության ուսումնականության բազայից.

4) մասնակցելու ներդրողական և արտադրողական միջոցառումներին.

5) պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.

6) ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.

7) ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.

8) ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.

մտավոր և ֆիզիկական ունակությունների զարգացման համար՝ հիմնելով հանրակրթական, մասնագիտական դպրոցներ, մարզական, տեխնիկական և մշակութային ստեղծագործական մանկական կենտրոններ և այլն: Պետական համապատասխան մարմինները մշակում և իրականացնում են տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման, նրանց դաստիարակության և կրթության կազմակերպման համապատասխան ծրագրեր:

Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է:

ՀՈՂՎԱԾ 20. (կրճատումով) Երեխայի հանգստի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի հանգստի և ժամանցի, իր տարիքին համապատասխան խաղերին և միջոցառումներին ազատորեն մասնակցելու իրավունք:

ՀՈՂՎԱԾ 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության իրավունք: Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրականացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումն ու դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի

փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:
Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական

ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. <<Ուսումնական հաստատության դասղեկի աշխատանքային տարեկան ծրագիր>> մատյանը նախատեսված է դասղեկի կողմից դասարանի հետ բազմակողմանի դաստիարակչական աշխատանքների նպատակամղված գործունեությունն, աշակերտների ուսումնառության զարգացման հիմնական ուղենիշները գիտամանկավարժական տեսանկյունից համակարգելու, նախագծելու համար:

2. Դասղեկը աշխատանքային տարեկան ծրագիրը կազմելիս նպատակահարմար է հաշվի առնել՝

- դաստիարակչական խնդիրների ճշտությունն ու իրատեսությունը,
- Աշակերտների գործունեության կազմակերպման գույակցվածությունը ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների նախագծվելիք գործընթացներում,
- դասավանդող ուսուցիչների, մյուս մանկավարժների ու աշակերտների, մանկավարժների ու ծնողների միասնականությունը,
- ներդասարանական, ներդպրոցական և արտադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ներդաշնակ կապը,
- աշակերտների տարիքային, անհատական առանձնահատկությունները, երեխաների (անհատական և ընդհանուր) դաստիարակվածության մակարդակի ու նրանց կյանքի պայմանների իրատեսությունը,
- տարեկան պլան-ծրագրի փոխկապվածությունը և համաձայնեցվածությունը ուսումնական հաստատության մյուս ծրագրերի, պլանների հետ:

Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական խնդիրները պետք է չլինեն ոչ չափից դուրս ընդհանուր, ոչ էլ շատ կադապարված, նեղ, այլ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ անձի ձևավորման ամբողջականությունը և դաստիարակության յուրահատկությունները՝ տարիքը, սոցիալական շրջապատը:

Մատյանը հնարավորություն է տալիս դասղեկին, ըստ ուսումնական շաբաթների համակարգելու դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դաստիարակչական գործընթացը, որը թույլ կտա տեսանելի դարձնելու ոչ միայն կատարվելիք աշխատանքները, այլև դրանց իրագործման ճշգրիտ ուղիները:

Պլան-ծրագրի բաժինների հաջորդականությունը և սերտ շարունակական կապը թույլ կտա տեսնելու աշակերտների մտավոր կարողությունների աստիճանական զարգացումը և վարքի դրական դրսևորումները, ծնող-դպրոց կապը:

- Դասղեկի տարեկան ծրագիր-պլանը համարվում է ուսումնական հաստատության համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ծրագիր-պլանի բաղկացուցիչը:
- Դասղեկի աշխատանքային ծրագիր-պլանը կազմվում է ուսումնական տարին սկսելուց առաջ և ըստ սահմանված կարգի հաստատվում է տնօրենի կողմից:
- 10-րդ և 11-րդ էջերի, <<ստացավ>> և <<հանձնեց>> սյունակներում համառոտագրել ստացվելիք և հանձնված դասագրքերի պիտանելիության գնահատականները գերազանց –Գ, լավ –Լ, բավարար –Բ, անմխիթար –Ա

Ուսումնական տարին ավարտելուց հետո դասղեկը անցած ծրագիր-պլանի վերլուծության հիման վրա կազմում է նորը: Պլան-ծրագիրը դասղեկը պահպանում է իր մոտ մինչև տվյալ դասարանի ուսումնառության աստիճանի՝ I-IV, V-IX, X-XII, ավարտելը:

ՀՀ ԿԳՆ նախարարի 15.08.2000թ. թիվ 264Մ հրամանի համաձայն
համարվում է պարտադիր գործածության երաշխավորված փաստաթուղթ
© Կազմող՝ Վ. Միրումյան

© Տպագրության է պատրաստվել Վիամիր ՄՊԸ հրատարակության կողմից, 3000 օրինակ